

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (veliki senat)

z dne 22. januarja 2013 *

„Pritožba — Konkurenca — Omejevalni sporazumi — Evropski trg pribora (fitingov) iz bakra in bakrene zlitine — Odgovornost matične družbe, ki izhaja le iz kršitve hčerinske družbe — Načelo ne ultra petita — Učinek ničnosti, razglašene s sodbo, ki se nanaša na hčerinsko družbo, na pravni položaj matične družbe“

V zadevi C-286/11 P,

zaradi pritožbe na podlagi člena 56 Statuta Sodišča Evropske unije, vložene 6. junija 2011,

Evropska komisija, ki jo zastopajo F. Castillo de la Torre, V. Bottka in R. Sauer, agenti, z naslovom za vročanje v Luxembourg,

pritožnica,

druga stranka v postopku je

Tomkins plc s sedežem v Londonu (Združeno kraljestvo), ki jo zastopata K. Bacon, barrister, po pooblastilu S. Jordan, solicitor,

tožeča stranka na prvi stopnji,

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi V. Skouris, predsednik, K. Lenaerts, podpredsednik, A. Tizzano, M. Ilešič, G. Arestis, predsedniki senatov, M. Berger, predsednica senata, in E. Jarašiūnas, predsednik senata, E. Juhász (poročevalec), A. Borg Barthet, J.-C. Bonichot, M. Safjan, D. Šváby, sodniki, in A. Prechal, sodnica,

generalni pravobranilec: P. Mengozzi,

sodna tajnica: L. Hewlett, glavna administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 2. maja 2012,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 19. julija 2012

izreka naslednjo

* Jezik postopka: angleščina.

Sodbo

- 1 Evropska komisija s pritožbo predlaga razveljavitev sodbe Splošnega sodišča Evropske unije z dne 24. marca 2011 v zadevi Tomkins proti Komisiji (T-382/06, ZOdl., str. II-1157, v nadaljevanju: izpodbijana sodba), s katero je to, prvič, razglasilo delno ničnost Odločbe Komisije C(2006) 4180 z dne 20. septembra 2006 v zvezi s postopkom na podlagi člena [81 ES] in člena 53 Sporazuma EGP (Zadeva COMP/F-1/38.121 – Pribor (fitingi)) (povzetek v UL 2007, L 283, str. 63, v nadaljevanju: sporna odločba), in drugič, znižalo globo, ki je bila naložena družbi Tomkins plc (v nadaljevanju: Tomkins).

Dejansko stanje in sporna odločba

- 2 Splošno sodišče je v točkah od 1 do 3 ter 12 in 13 izpodbijane sodbe ugotovilo:
 - „1 Komisija [...] je [s sporno] [o]dločbo [...] ugotovila, da je več podjetij kršilo člen 81(1) ES in člen 53 Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru (EGP), ko so v različnih obdobjih med 31. decembrom 1988 in 1. aprilom 2004 sodelovala pri enotni, zapleteni in trajajoči kršitvi skupnostnih pravil o konkurenci v obliki protikonkurenčnih sporazumov in usklajenih ravnanj na trgu pribora (fitingov) iz bakra in bakrenih zlitin na območju EGP. Kršitev je obsegala določanje cen, cenikov in popustov ter povračil, vzpostavitev mehanizmov koordinacije zvišanja cen, razdelitev nacionalnih trgov in kupcev, izmenjavo drugih poslovnih informacij ter sodelovanje na rednih sestankih in druge stike za lažje izvajanje kršitve.
 - 2 Tožeča stranka, družba [Tomkins], skupaj s hčerinsko družbo v času dejanskega stanja, [Pegler] (nekdanjo The Steel Nut & Joseph Hampton Ltd), je med naslovniki [sporne] odločbe.
 - 3 Tožeča stranka je imela med 17. junijem 1986 in 31. januarjem 2004 v lasti 100 % kapitala družbe Pegler, ki proizvaja bakreni pribor (fitinge). Družba Pegler je bila 1. februarja 2004 prodana vodstvu družbe. Družbi Pegler Holding Ltd in Pegler je 26. avgusta 2005 odkupila družba Aalberts Industries NV, ki je prav tako med naslovniki [sporne] odločbe.
- [...]
- 12 V členu 1 [sporne] odločbe je Komisija ugotovila, da sta tožeča stranka in njena hčerinska družba Pegler med 31. decembrom 1988 in 22. marcem 2001 kršili določbe člena 81 ES in člena 53 Sporazuma EGP.
- 13 Za to kršitev je Komisija v členu 2(h) [sporne] odločbe tožeči stranki solidarno z družbo Pegler Ltd naložila globo 5,25 milijona EUR.“

Izpodbijana sodba

- 3 Družba Tomkins je s tožbo, vloženo v sodnem tajništvu Splošnega sodišča 15. decembra 2006, Splošnemu sodišču predlagala, naj:
 - sporno odločbo v delu, ki se nanaša na trajanje sodelovanja družbe Pegler pri kršitvi, razglasi za nično in
 - globo, ki ji je bila naložena solidarno z družbo Pegler, zmanjša.

- 4 Po delnem umiku tožbenih razlogov, navedenih v tožbi, je tožeča stranka v njej navajala zgolj en tožbeni razlog, ki se nanaša na to, da je Komisija naredila napako pri določitvi trajanja sodelovanja družbe Pegler pri kršitvi.
- 5 Iz sporne odločbe je namreč razvidno, da je Komisija tožeči stranki, ki je med 17. junijem 1986 in 31. januarjem 2004 imela v lasti 100 % kapitala družbe Pegler, pripisala odgovornost za kršitev, ki jo je storila ta družba, in ji solidarno naložila plačilo globe, naložene njeni hčerinski družbi. Ta pripis odgovornosti je utemeljila z obstojem odločilnega vpliva družbe Tomkins na družbo Pegler v času kršitve.
- 6 Splošno sodišče je v točki 38 izpodbijane sodbe poudarilo, da je družba Tomkins odgovarjala za kršitev zgolj kot matična družba družbe Pegler in zaradi sodelovanja te pri kartelu, in da zato odgovornost družbe Tomkins ne sme presegati odgovornosti družbe Pegler. Zato je bil člen 1 sporne odločbe s sodbo Splošnega sodišča z dne 24. marca 2011 v zadevi Pegler proti Komisiji (T-386/06, ZOdl., str. II-1267) v delu, v katerem je Komisija ugotovila, da je družba Pegler sodelovala v zadevnem kartelu med 31. decembrom 1988 in 29. oktobrom 1993, razglašen za ničen. Ker je tožeča stranka na prvi stopnji prerekala sodelovanje družbe Pegler pri kršitvi glede navedenega obdobja, je Splošno sodišče preučilo posledice te razglasitve ničnosti za družbo Tomkins.
- 7 Splošno sodišče je, potem ko je v točki 40 izpodbijane sodbe spomnilo na sodno prakso Sodišča, da sodišče Unije ne sme odločati *ultra petita*, zlasti da ne more odločati o elementih, ki se nanašajo na druge osebe kot zahtevki tožeče stranke (sodba z dne 14. septembra 1999 v zadevi Komisija proti AssiDomän Kraft Products in drugim, C-310/97 P, Recueil, str. I-5363), v točki 42 izpodbijane sodbe vseeno menilo, da je z vidika konkurenčnega prava tožeča stranka s hčerinsko družbo, ki je z ničnostno tožbo, vloženo v zadevi, v kateri je bila izdana zgoraj navedena sodba Pegler proti Komisiji, deloma uspela, tvorila enoten subjekt. Zato je menilo, da to, da je Komisija pripisala odgovornost tožeči stranki, pomeni, da ima ta korist od razglasitve delne ničnosti sporne odločbe v tej zadevi.
- 8 V zvezi s tem je Splošno sodišče v točki 44 izpodbijane sodbe ugotovilo, da ne gre za odločanje *ultra petita*, kadar je pri odločanju o ničnostnih tožbah, ki sta ju ločeno vložili matična in hčerinska družba, upoštevalo izid tožbe, ki jo je vložila hčerinska družba, če se tožbeni predlogi iz te tožbe nanašajo na enak predmet kot predlogi iz tožbe, ki jo je vložila matična družba.
- 9 Zaradi obstoja odgovornosti matične družbe, ki je tesno povezana z odgovornostjo hčerinske družbe, kajti družbi Tomkins ne bi bilo mogoče solidarno naložiti plačila globe, če ji ne bi bila pripisana odgovornost za kršitev družbe Pegler, je Splošno sodišče razglasilo ničnost člena 1 sporne odločbe v zvezi z začetkom sodelovanja tožeče stranke pri kršitvi, namreč od 31. decembra 1988 do 29. oktobra 1993, in zato globo, ki je bila naložena družbi Tomkins, znižalo s 5,25 na 4,25 milijona EUR, od tega 3,4 milijona EUR solidarno z družbo Pegler.
- 10 Splošno sodišče je v točki 53 izpodbijane sodbe glede prenehanja kršitve presodilo, da je Komisija pravilno ugotovila, da družba Pegler ni dokazala, da se je oddaljila od sporazuma, ki je bil sklenjen 10. junija 2000 in se je nanašal na zvišanje cen od 14. avgusta 2000 dalje, in da je torej nadaljevala sodelovanje pri kartelu do dneva, ki ga je Komisija štela za dan prenehanja kartela, to je do takrat, ko je Komisija marca 2001 izvedla nenapovedane preglede.

Predlogi strank

- 11 Komisija Sodišču predlaga, naj:
 - izpodbijano sodbo razveljavi in

— tožbo družbe Tomkins, vloženo pri Splošnem sodišču, v celoti zavrne.

12 Družba Tomkins Sodišču predlaga, naj:

— pritožbo v celoti zavrne kot neutemeljeno in

— Komisiji naloži plačilo stroškov prvoinstanjskega in pritožbenega postopka.

Pritožba

Trditve strank

13 Komisija v podporo pritožbi navaja pet pritožbenih razlogov, ki se nanašajo na kršitev načela odločanja *ultra petita*, na napačno ugotovitev, da sta imela tožbena zahtevka matične in njene hčerinske družbe enak predmet, na to, da Splošno sodišče ni upoštevalo dejstva, da je bila družba Tomkins del podjetja, ki je priznalo kršitev, na pomanjkljivost in protislovnost obrazložitve v izpodbijani sodbi ter nazadnje na kršitev pravice do poštenega sojenja.

Prvi pritožbeni razlog

14 Komisija s prvim pritožbenim razlogom trdi, da Splošno sodišče s tem, da je na podlagi elementov, ki jih družba Tomkins ni nikoli navedla, sporno odločbo razglasilo za nično v delu, v katerem se je nanašala na del trajanja sodelovanja pri kršitvi, ki je bil ugotovljen v tej odločbi, ni spoštovalo pravila, ki sodiščem prepoveduje odločanje *ultra petita*. V sodni praksi Sodišča, natančneje v zgoraj navedeni sodbi Komisija proti AssiDomän Kraft Products in drugim ter sodbi z dne 29. marca 2011 v združenih zadevah ArcelorMittal Luxembourg proti Komisiji in Komisija proti ArcelorMittal Luxembourg in drugim (C-201/09 P in C-216/09 P, ZOdl., str. I-2239), ni priznana izjema od tega pravila na podlagi tega, da tožeči stranki spadata k istemu podjetju in se štejeta za solidarno odgovorni. Razglasitev ničnosti, ki jo poskuša doseči vsaka od tožečih strank, na katere se nanaša odločba, je nujno omejena s tožbenim zahtevkom, ki so ga postavile v svoji zadevi, in od tega naj ne bi bilo mogoče nobeno odstopanje za naslovnike, ki sestavljajo enotno podjetje.

15 Komisija meni, da je Splošno sodišče zamešalo pojem podjetja kot gospodarskega subjekta na področju konkurenčnega prava v smislu člena 101 PDEU in Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov [81 ES] in [82 ES] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 2, str. 205) in procesnopravni pojem pravne osebe, ki vloži zahtevek pri sodiščih Unije na podlagi člena 263 PDEU in Uredbe št. 1/2003. Po mnenju Komisije, ki se opira na zgoraj navedeno sodbo ArcelorMittal Luxembourg proti Komisiji in Komisija proti ArcelorMittal Luxembourg in drugim, tožba, ki jo vloži subjekt, ki je del skupine, ne vpliva na pravni položaj preostalih subjektov skupine. Naslovnik odločbe bi se moral odločiti o dosegu svoje tožbe pred sodišči Unije in tožbenih razlogih, ki jih želi uveljavljati. Če razglasitev ničnosti odločbe v delu, v katerem se nanaša na hčerinsko družbo, potrjuje obstoj napake Komisije, ki bi morda lahko koristila matični družbi, mora ta to napako pred Splošnim sodiščem uveljavljati sama.

16 Komisija navaja, da se lahko globe, naložene pravnim subjektom, ki so del enotnega podjetja, razlikujejo, tudi če se za del teh glob določi solidarna odgovornost. Zato naj solidarna odgovornost dveh subjektov, ki sta del enotnega podjetja, ne bi vplivala na uporabo sodne prakse iz zgoraj navedene sodbe Komisija proti AssiDomän Kraft Products in drugim glede odločanja *ultra petita*. V tem primeru naj ne bi bilo tesne povezave med odgovornostjo družbe Tomkins in odgovornostjo družbe Pegler.

- 17 Komisija meni, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, ker je o tožbenem razlogu v zvezi s trajanjem kršitve odločalo, ne da bi preučilo pravne trditve družbe Tomkins glede datuma začetka kršitve, in se glede tega sklicevalo le na odločitev v zgoraj navedeni sodbi Pegler proti Komisiji. Splošno sodišče naj bi tako na novo razložilo in opredelilo predmet tožbe.
- 18 Komisija poleg tega trdi, da je Splošno sodišče s tem, da je na podlagi druge sodbe znižalo globo, naloženo družbi Tomkins, neupravičeno poseglo v odgovornosti Komisije. Posledice omenjene sodbe naj bi za uskladitev z navedeno ničnostno sodbo – po potrebi z znižanjem ali razveljavitvijo globe – morala izpeljati Komisija, in ne Splošno sodišče.
- 19 Družba Tomkins meni, da navedeni prvi pritožbeni razlog ni dopusten, ker naj bi Komisija želela doseči ponovno preučitev dejstev, ki jih je Splošno sodišče že preučilo, in predvsem ugotovitev glede trajanja kršitve, pripisane družbi Tomkins, kar je v nasprotju z naravo pritožbe.
- 20 Družba Tomkins podredno trdi, da Splošno sodišče ni odločalo *ultra petita* in da se ni oddaljilo od sodne prakse na tem področju. Poudarja, da sta bili skrajšanje trajanja sodelovanja družbe Pegler pri kršitvi in znižanje zneska globe na podlagi napake Komisije pri določitvi tega trajanja eden od glavnih predlogov, ki je bil izrecno naveden v tožbi pred Splošnim sodiščem. Poleg tega naj zgoraj navedeni sodbi Komisija proti AssiDomän Kraft Products in drugim ter ArcelorMittal Luxembourg proti Komisiji in Komisija proti ArcelorMittal Luxembourg in drugim ne bi bili upoštevni.
- 21 Družba Tomkins navaja, da Splošno sodišče ni ustvarilo izjeme od postopkovnega pravila, v skladu s katerim sodišče ne sme odločati *ultra petita*, temveč da je pravilno presodilo dejstva tega primera, predvsem glede solidarne odgovornosti zadevnih družb, ki sta del iste skupine. Komisija naj bi v pritožbi pri presoji dokazov zamešala razlog, ki ga je navajala družba Tomkins, zato da bi se skrajšalo trajanje kršitve, ki jo je storila družba Pegler, in znižala dolgovana globa, ter dejstva, navedena v podporo njenim ugotovitvam glede natančnega datuma začetka in konca kršitve. Komisija ne more trditi, da mora družba Tomkins nositi naloženo breme odgovornosti, ne sme pa imeti koristi od zmanjšanja prvotne in neposredne odgovornosti zadevne hčerinske družbe, ki ga je dosodilo Splošno sodišče, posledica česar bi bila odgovornost, ki ne bi mogla biti solidarna.
- 22 Družba Tomkins poudarja, da je Komisija, ker je zamešala temeljna pravila na področju konkurence, ki temeljijo na pojmu podjetja, in postopkovna pravila, ki temeljijo na pojmu pravnega subjekta, napačno opredelilo pravo Unije. Splošno sodišče naj bi pravilno ugotovilo, da obstaja tesna in „neločljiva“ povezava med zgoraj navedenima sodbama Pegler proti Komisiji in Tomkins proti Komisiji, ki naj bi ob učinkovitem izvajanju sodne oblasti upravičevala navzkrižno sklicevanje med tema zadevama.

Drugi pritožbeni razlog

- 23 Komisija trdi, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, ker je ugotovilo, da imajo predlogi v podporo ničnostnih tožb družbe Tomkins in njene hčerinske družbe Pegler „enak predmet“. Komisija meni, da ti pravni osebi izpodbijata različni obdobji sodelovanja pri kršitvi, namreč, družba Tomkins od 31. decembra 1988 do 7. februarja 1989, torej 38 dni, in družba Pegler od 31. decembra 1988 do 29. oktobra 1993, torej obdobje 4 let, 9 mesecev in 29 dni. Komisija meni, da te razlike in razlike, ki izhajajo iz dejstva, da sta ti osebi navedli drugačne tožbene razloge in trditve, potrjujejo, da gre za predloge, katerih predmet je drugačen.
- 24 Splošno sodišče naj bi se poleg tega v točki 42 izpodbijane sodbe oprlo na napačno izhodišče dejanskega stanja, ki bi lahko pomenilo izkrivljanje dejstev, namreč, da je družba Tomkins zahtevala, „da bi bilo treba zaradi razglasitve ničnosti [sporne] odločbe glede družbe Pegler to odločbo razglasiti za nično tudi glede nje“. Družba Tomkins naj tega razloga ne bi navedla niti v ničnostni tožbi niti v repliki, tako da naj bi Splošno sodišče izkrivilo razlog, ki ga je navedla tožeča stranka.

- 25 Družba Tomkins meni, da je Splošno sodišče pravilno ugotovilo, da imajo njeni predlogi in predlogi družbe Pegler „enak predmet“, ker sta vsaka v svoji tožbi izrecno predlagali, naj se trajanje sodelovanja družbe Pegler pri kršitvi, kot ga je ugotovila Komisija, skrajša.

Tretji pritožbeni razlog

- 26 Komisija meni, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, ker je zmanjšalo odgovornost enega subjekta „podjetja Tomkins“ z obrazložitvijo, da je bilo zmanjšano trajanje za drug subjekt v tem podjetju, hčerinsko družbo Pegler. Zmanjšanje odgovornosti družbe Pegler za kršitev naj bi temeljilo na statusu „speče družbe“, ki ga je imela družba Pegler, in ne na dejstvu, da zadevna skupina ni sodelovala pri kršitvi. Dejstvo, da za neko obdobje ta družba ni mogla biti prava naslovnica v skupini, je povezano le s to hčerinsko družbo in še ne pomeni, da je zato celotno podjetje razbremenjeno odgovornosti v zvezi s kršitvijo pravil o konkurenci. Splošno sodišče naj zato ne bi moglo zakonito znižati globe, naložene družbi Tomkins za obdobje med 20. januarjem 1989 in 29. oktobrom 1993, z obrazložitvijo, da je bila „odgovornost družbe Tomkins tesno povezana z odgovornostjo družbe Pegler“, pri čemer bi se oprlo na tako povezavo, čeprav naj te ne bi bilo.
- 27 Družba Tomkins trdi, da tretji pritožbeni razlog ni dopusten, ker se z njim želi doseči ponovna preučitev dejstev, ki jih je Splošno sodišče že preučilo, in da poleg tega Komisija tega razloga ni navedla na prvi stopnji.

Četrty pritožbeni razlog

- 28 Komisija podredno trdi, da je izpodbijana sodba pomanjkljivo obrazložena, saj v njej ni dovolj natančno pojasnjeno odstopanje od zgoraj navedene sodbe Komisija proti AssiDomän Kraft Products in drugim. Poleg tega naj bi bilo Splošno sodišče v točkah 56 in 57 izpodbijane sodbe, ki se nanašata na množitelj zaradi odvratilnega namena, nedosledno in nenatančno, saj je Komisijo pozvalo, naj sprejme ustrezne ukrepe glede solidarne odgovornosti družbe Tomkins za plačilo globe, nato pa v točki 59 navedene sodbe samo določilo višino globe.
- 29 Družba Tomkins meni, da četrty pritožbeni razlog ni utemeljen, pri čemer poudarja, da je v sodbi Splošnega sodišča dovolj jasno navedena obrazložitev, ki strankam omogoča, da se seznani z utemeljitvijo sprejete odločbe, Sodišču pa, da opravi nadzor.

Peti pritožbeni razlog

- 30 Komisija meni, da je Splošno sodišče kršilo načelo kontradiktornosti in pravico do poštenega sojenja, ker ji ni dalo priložnosti, da sporoči svoje mnenje o njegovi nameri, da zniža znesek globe, naložene družbi Tomkins, na podlagi tožbenih razlogov, na katere se je sklicevala družba Pegler v ločeni zadevi. S sklicevanjem na del sodbe, čeprav tožbenega razloga, ki ga je družba Pegler navedla v podporo svoji tožbi, družba Tomkins v pisnem postopku ni navedla, naj bi Splošno sodišče kršilo pravico Komisije do obrambe.
- 31 Družba Tomkins meni, da ta pritožbeni razlog ni utemeljen, ker je bila Komisija stranka v postopku, v katerem je bila sprejeta zgoraj navedena sodba Pegler proti Komisiji, in je bila popolnoma seznanjena s trditvami o trajanju kršitve. Po mnenju družbe Tomkins Komisija v postopku, v katerem je bila sprejeta izpodbijana sodba, tega razloga ni navedla le iz taktičnih razlogov.

Presoja Sodišča

Prvi, drugi in tretji pritožbeni razlog

- 32 Ker se prvi, drugi in tretji pritožbeni razlog pretežno prekrivajo, jih je treba obravnavati skupaj.
- 33 Splošno sodišče je v točki 38 izpodbijane sodbe ugotovilo, „da tožeči stranki odgovornost za zadevni kartel ni bila naložena zaradi njenega neposrednega sodelovanja pri njem. Za kršitev je odgovarjala zgolj kot matična družba družbe Pegler, ki je sodelovala pri kartelu. Zato njena odgovornost ne sme presegati odgovornosti družbe Pegler.“
- 34 Med strankama ni sporno, da odgovornost družbe Tomkins izhaja izključno iz sodelovanja hčerinske družbe Pegler v kartelu, ugotovljenem v sporni odločbi.
- 35 Vendar Komisija s temi tremi pritožbenimi razlogi v bistvu trdi, da ne glede na odgovornost, ki jo za kršitev, ugotovljeno v sporni odločbi, nosi podjetje, ki ga sestavljata ti družbi iste skupine, družba Tomkins v postopku, ki ga je sprožila z vložitvijo tožbe pri Splošnem sodišču, ne more imeti koristi od skrajšanja trajanja kršitve, ki ga je Splošno sodišče dosodilo v postopku, ki ga je z vložitvijo ločene tožbe pri Splošnem sodišču sprožila družba Pegler, na podlagi trditve, ki jih družba Tomkins ni navedla v svoji tožbi.
- 36 Tretji pritožbeni razlog Komisije se nanaša na razliko med odgovornostjo pravno ločenih subjektov v skupini družb in Komisija z njim zlasti poudarja, da je bila v obravnavanem primeru sporna odločba naslovljena tako na družbo Tomkins kot na družbo Pegler in da je bila ugotovitev o obdobju od 31. decembra 1988 do 29. oktobra 1993 razglašena za nično, ker je bila družba Pegler sprva „v skladu z angleškim pravom družb „speča družba““ in nato „speča družba, ki deluje kot pooblaščenec“.
- 37 Vendar te ugotovitve ne zadoščajo za dvom o ugotovitvi Splošnega sodišča v točki 38 izpodbijane sodbe, saj je treba za pripis odgovornosti kateremu koli subjektu skupine predložiti dokaz, da je vsaj en subjekt kršil pravila Unije o konkurenci in da je ta okoliščina navedena v odločbi, ki je postala pravnomočna.
- 38 V obravnavanem primeru tak dokaz glede obdobja od 31. decembra 1988 do 29. oktobra 1993 končno ni bil predložen, zato je Splošno sodišče v zgoraj navedeni sodbi Pegler proti Komisiji razglasilo ničnost sporne odločbe v delu, ki se nanaša na to obdobje. Glede na to razlog za ugotovitev, da družba Pegler ni storila kršitve, ni pomemben.
- 39 Splošno sodišče se je zato pravilno oprlo na predpostavko, da je v tem primeru odgovornost družbe Tomkins kot matične družbe povsem izpeljana in postranska ter da je zato odvisna od odgovornosti hčerinske družbe Pegler, in tema družbama poleg tega solidarno naloženo plačilo globe, za katero je bilo zaproseno, da se zniža.
- 40 Treba je tudi dodati, da se tožbeni razlog in trditve družbe Tomkins na prvi stopnji, kot je razvidno iz točk 25 in od 28 do 30 izpodbijane sodbe, niso nanašali na njeno sodelovanje pri kršitvi, temveč le na sodelovanje družbe Pegler.
- 41 Komisija s prvim pritožbenim razlogom trdi, da je Splošno sodišče s tem, da je skrajšalo trajanje kršitve tudi za družbo Tomkins, ne da bi ta družba to izrecno predlagala, odločilo *ultra petita*, v nasprotju s sodno prakso Sodišča, ki izhaja zlasti iz zgoraj navedenih sodb Komisija proti AssiDomän Kraft Products in drugim ter ArcelorMittal Luxembourg proti Komisiji in Komisija proti ArcelorMittal Luxembourg in drugim.

- 42 Komisija v okviru drugega pritožbenega razloga priznava, da je družba Tomkins tako kot družba Pegler pred Splošnim sodiščem izpodbijala obdobje kršitve, ugotovljeno v sporni odločbi. Vendar poudarja, da matična družba ne izpodbija enakega obdobja kot njena hčerinska družba, temveč le majhen del tega obdobja, in to z drugačnimi trditvami, kakor jih je navedla družba Pegler. Komisija iz tega sklepa, da je Splošno sodišče s tem, da je v točki 44 izpodbijane sodbe presodilo, da sta imeli tožbi družb Pegler in Tomkins enak predmet, napačno uporabilo pravo.
- 43 Vendar je treba ugotoviti, da kadar je odgovornost matične družbe izpeljana izključno iz odgovornosti njene hčerinske družbe in sta ti družbi vložili tožbi, s katerima sta predlagali zlasti, naj Splošno sodišče na podlagi skrajšanja trajanja kršitve, ki jo je storila hčerinska družba, zniža globo, se s pojmom „enak predmet“ ne zahteva enakost obsega tožb teh družb in trditev, ki sta jih navedli, da bi izpodbili trajanje kršitve, ki ga je ugotovila Komisija.
- 44 Torej, ker ni sporno, da sta družbi Pegler in Tomkins izpodbijali trajanje kršitve in se je del tega obdobja pokrival, Splošno sodišče z ugotovitvami, navedenimi v točki 44 izpodbijane sodbe, ni napačno uporabilo prava.
- 45 Trditev Komisije, da je Splošno sodišče izkrivilo tožbeni predlog družbe Tomkins, pa je treba zavrniti kot brezpredmetno. Iz predhodnih točk te sodbe je namreč razvidno, da je lahko Splošno sodišče ugotovilo enakost predmetov tožb matične družbe in njene hčerinske družbe ne glede na dejstvo, ali je družba Tomkins v svoji tožbi postavila zahtevek, naveden v točki 42 izpodbijane sodbe in povzet v točki 24 te sodbe.
- 46 V zvezi s sodno prakso, navedeno v točki 41 te sodbe, je treba ugotoviti, da v nasprotju z mnenjem Komisije te sodne prakse ni mogoče uporabiti za odločitev v tem sporu.
- 47 V postopku, v katerem je bila sprejeta zgoraj navedena sodba Komisija proti AssiDomän Kraft Products in drugim, drugače kot pri dejanskem stanju v tem primeru, družba AssiDomän Kraft Products AB in šest drugih družb ni vložilo tožb zoper odločbo Komisije, ki jo je Sodišče razglasilo za delno nično na podlagi tožb, ki so jih vložila druga podjetja.
- 48 Spor, v katerem je bila sprejeta zgoraj navedena sodba ArcelorMittal Luxembourg proti Komisiji in Komisija proti ArcelorMittal Luxembourg in drugim, ki se je nanašala na drugačno pravno vprašanje, namreč na zadržanje zastaranja izvršljivosti sankcij, se je nanašal na tri družbe, ki so sestavljale eno skupino. Kot je sodišče ugotovilo v točki 149 navedene sodbe, se je prvotna odločba Komisije nanašala le na eno od teh družb, Splošno sodišče pa je to odločbo razglasilo za nično samo v delu, v katerem se je nanašala na to družbo. Zato iz take razglasitve ničnosti ni mogoče izpeljati nobenega učinka glede preostalih dveh družb.
- 49 V primeru, kot je obravnavani, v katerem je odgovornost matične družbe izpeljana le iz odgovornosti njene hčerinske družbe ter sta matična in hčerinska družba vzporedno vložili tožbi z enakim predmetom, je lahko Splošno sodišče, ne da bi odločalo *ultra petita*, upoštevalo izid tožbe, ki jo je vložila družba Pegler, in razglasilo sporno odločbo za nično glede obdobja pred 29. oktobrom 1993 tudi glede družbe Tomkins.
- 50 Zato možnost, ki jo navedla Komisija, da lahko sama spremeni ali umakne odločbo, sprejeto glede matične družbe, zato da se uskladi s sodbo Splošnega sodišča, ne daje zadostnega jamstva za zaščito pravic podjetij na področju uporabe konkurenčnega prava Unije.
- 51 Iz zgoraj navedenih ugotovitev je razvidno, da prvi, drugi in tretji pritožbeni razlog Komisije niso utemeljeni.

Četrty pritožbeni razlog

- 52 Četrty pritožbeni razlog ima dva dela.
- 53 Komisija v prvem delu Splošnemu sodišču očita, da ni zadostno in jasno obrazložilo razglasitve delne ničnosti sporne odločbe. Pretežno ponavlja trditve, ki jih je navedla že v okviru prvega, drugega in tretjega pritožbenega razloga.
- 54 Zato zadostuje napotitev na ugotovitve Sodišča v okviru teh razlogov, iz katerih je razvidno, da očitki Komisije niso utemeljeni.
- 55 Komisija v drugem delu zatrjuje nedoslednost ali nenatančnost obrazložitve izpodbijane sodbe, ker je Splošno sodišče v njej po eni strani pozvalo Komisijo, naj glede množitelja zaradi odvrčilnega namena upošteva njegovo zgoraj navedeno sodbo Pegler proti Komisiji, po drugi strani pa v točki 59 izpodbijane sodbe samo določilo znesek globe, ki se naloži družbi Tomkins.
- 56 Vsekakor je treba ugotoviti, da izpodbijana sodba ne vsebuje nobenih nasprotij niti ni nenatančna. Splošno sodišče je namreč znesek globe znižalo le v delu, v katerem je razglasilo sporno odločbo za nično glede obdobja pred 29. oktobrom 1993 tudi glede družbe Tomkins. Nasprotno, Splošno sodišče je v točkah od 56 do 58 iste sodbe upoštevalo dejstvo, da se tožba družbe Tomkins ni nanašala na napako Komisije pri uporabi množitelja zaradi odvrčilnega namena.
- 57 Četrty pritožbeni razlog torej ni utemeljen.

Peti pritožbeni razlog

- 58 Komisija s tem tožbenim razlogom zatrjuje kršitev pravice do poštenega sojenja. Natančneje, Splošnemu sodišču očita, da ji ni omogočilo sporočiti svojega stališča o njegovi nameri, da se bo oprlo na tožbene predloge, ki jih je navedla družba Pegler.
- 59 Najprej je treba opomniti, da Komisija v tem primeru ni zahtevala obravnave. Kot navaja Splošno sodišče v točki 23 izpodbijane sodbe, je Komisija z dopisom sporočila, da „odločitev o smiselnosti obravnave v okoliščinah tega primera prepušča Splošnemu sodišču.“
- 60 Očitki Komisije v zvezi z neupoštevanjem načela kontradiktornosti in pravice do poštenega sojenja so utemeljeni s trdnim prepričanjem te institucije, da je povsem nemogoče, da bi matična družba, družba Tomkins, imela korist od skrajšanja obdobja kršitve, dosojenega njeni hčerinski družbi Pegler, ne da bi bila vložena povsem enaka tožba.
- 61 Vendar kot je razvidno iz ugotovitev in sklepov Sodišča v okviru prvega, drugega in tretjega pritožbenega razloga, je to pod določenimi pogoji mogoče. Uporaba te možnosti je posledica pravne presoje Splošnega sodišča, ki jo je to upravičeno opraviti, ne da bi pred izrekom sodbe o tem obvestilo stranke. Tako ravnanje ni v nasprotju s pravico do obrambe ali pravico do poštenega sojenja.
- 62 Torej peti pritožbeni razlog ni utemeljen.
- 63 Ker nobeden od pritožbenih razlogov, ki jih je navedla Komisija, ni bil sprejet, je treba pritožbo zavrniti.

Stroški

- ⁶⁴ Člen 184(2) Poslovnika določa, da kadar pritožba ni utemeljena, o stroških odloči Sodišče. V skladu s členom 138(1) Poslovnika, ki se v pritožbenem postopku uporabi na podlagi člena 184(1) Poslovnika, se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Ker je družba Tomkins predlagala, naj se Komisiji naloži plačilo stroškov, in ker ta s predlogi ni uspela, se ji naloži plačilo stroškov.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

- 1. Pritožba se zavrne.**
- 2. Evropski komisiji se naloži plačilo stroškov.**

Podpisi